

Bruxelles, 5 martie 2024
(OR. en)

7301/24

Dosar interinstituțional:
2024/0007 (NLE)

SCH-EVAL 54
ENFOPOL 109
FRONT 70
IXIM 77
CORDROGUE 35
COMIX 120

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	6901/24 +COR 1 + COR 2
Subiect:	Decizie de punere în aplicare a Consiliului de formulare a unei recomandări privind punerea în aplicare a bunelor practici identificate în evaluarea tematică Schengen din 2023 a capacităților statelor membre de combateră a traficului de droguri în Uniune în ceea ce privește cooperarea polițienească, protecția frontierelor externe și gestionarea sistemelor informatice

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor decizia de punere în aplicare a Consiliului de formulare a unei recomandări privind punerea în aplicare a bunelor practici identificate în evaluarea tematică Schengen din 2023 a capacităților statelor membre de combatere a traficului de droguri în Uniune în ceea ce privește cooperarea polițienească, protecția frontierelor externe și gestionarea sistemelor informatice, adoptată de Consiliu la reuniunea sa din 4 martie 2024.

În conformitate cu articolul 24 din Regulamentul (UE) 2022/922 al Consiliului din 9 iunie 2022, această recomandare va fi transmisă Parlamentului European și parlamentelor naționale.

RECOMANDĂRI

privind punerea în aplicare a bunelor practici identificate în evaluarea tematică Schengen din 2023 a capacităților statelor membre de combatere a traficului de droguri în Uniune în ceea ce privește cooperarea polițienească, protecția frontierelor externe și gestionarea sistemelor informatice

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) 2022/922 al Consiliului din 9 iunie 2022 privind instituirea și funcționarea unui mecanism de evaluare și monitorizare în vederea verificării aplicării acquis-ului Schengen și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1053/2013¹, în special articolul 24,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) În 2023, s-a efectuat o evaluare tematică Schengen a capacităților statelor membre de combatere a traficului de droguri în Uniune în ceea ce privește cooperarea polițienească, protecția frontierelor externe și gestionarea sistemelor informatice. În urma evaluării tematice s-a adoptat, prin Decizia de punere în aplicare [C(2024) 257] a Comisiei, un raport care conține evaluarea și enumeră bunele practici identificate în cursul evaluării.

¹ JO L 160, 15.6.2022, p. 1.

- (2) Scopul evaluării tematice a fost să reunească bunele practici ale statelor membre care se confruntă cu provocări similare în vederea identificării unor soluții operaționale bune pentru gestionarea capacităților naționale de combatere a traficului de droguri în Uniune. De asemenea, evaluarea a contribuit la o punere în aplicare uniformă, armonizată și eficientă a acquis-ului Schengen cu privire la prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere, în special a traficului de droguri, în conformitate cu legislația UE și cu standardele comune care vizează sporirea securității interne și controlul la frontiere.
- (3) Toate statele care aplică integral acquis-ul Schengen au fost evaluate în cadrul acestei evaluări tematice, în conformitate cu metodologia prevăzută în ghidul de evaluare Schengen¹.
- (4) Echipa de evaluare a lucrat sub coordonarea unor experți principali din cadrul Comisiei și din Franța și era compusă din 17 membri, inclusiv experți naționali din Belgia, Bulgaria, Croația, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Malta, Țările de Jos, Polonia, Slovacia și Spania. Observatori desemnați de Frontex, Europol și EMCDDA/EUDA au sprijinit activitatea echipei de evaluare. În plus, și eu-LISA a contribuit la evaluarea tematică.
- (5) Echipa de evaluare a elaborat un chestionar specific și a analizat răspunsurile primite din partea țărilor Schengen evaluate. În octombrie 2023, s-au efectuat vizite în patru porturi importante din spațiul Schengen: Rotterdam, Anvers, Hamburg și Marsilia, la invitația Țărilor de Jos, a Belgiei, a Germaniei și a Franței. În procesul de elaborare a acestor bune practici s-a ținut cont, în mare măsură, de soluțiile operaționale inovatoare observate de echipele de pe teren.

¹ Recomandarea C(2023) 6790 a Comisiei din 16 octombrie 2023 privind instituirea unui ghid de evaluare Schengen care trebuie utilizat pentru punerea în aplicare a mecanismului de evaluare și monitorizare Schengen.

- (6) Întrucât criminalitatea transfrontalieră are legătură cu punerea în aplicare a acquis-ului Schengen în mai multe domenii de politică, în evaluarea tematică s-au analizat capacitățile statelor membre în trei domenii de politică diferite: cooperarea polițienească, protecția frontierelor externe și gestionarea sistemelor informatice legate de combaterea traficului de droguri. S-a acordat o atenție deosebită bunelor practici operaționale în domeniul cooperării polițienești: schimbul de informații în scopul prevenirii și depistării infracțiunilor între autoritățile relevante de aplicare a legii (inclusiv autoritățile vamale) la nivel național și european/internațional, cooperarea și coordonarea acțiunilor operative transfrontaliere (cum ar fi supravegherea, livrările supravegheate și operațiunile comune), monitorizarea porturilor și analiza riscurilor, resurse umane și formare, strategii anticorupție și informații maritime în materie penală.
- (7) Bunele practici colectate au fost structurate în jurul a patru componente: (1) punerea la dispoziția statelor din spațiul Schengen a unor mijloace strategice de combatere a traficului de droguri, (2) cartografierea fluxurilor de droguri ilicite, (3) anihilarea rețelelor infracționale în amonte și în aval și (4) crearea de bariere și îmbunătățirea rezilienței centrelor logistice, ca principale puncte focale ale luptei Europei împotriva traficului de droguri. Aceste patru componente identificate subliniază importanța unor eforturi coordonate ale autorităților de aplicare a legii din UE și între acestea și autoritățile din țările terțe de origine și de tranzit.
- (8) Evaluarea tematică Schengen subliniază rolul fundamental al coordonării și al colaborării dintre autoritățile de aplicare a legii, poliție, autoritățile vamale și poliția de frontieră, într-un mod integrat și coerent care să asigure cooperarea operațională multidisciplinară la nivel național, european și internațional.

- (9) Implicarea activă a tuturor părților interesate, inclusiv a întreprinderilor private care își desfășoară activitatea în centre logistice, precum și crearea de bariere și de controlori ai fluxului de acces la punctele de intrare în UE, vizează să consolideze lanțul logistic extins și să îl facă mai rezilient împotriva infiltrării de natură infracțională. Din cauza creșterii fără precedent a disponibilității drogurilor ilicite, în special a cocainei originare din America de Sud, este necesar ca statele membre să depună eforturi comune de colaborare cu parteneri din întreaga lume care să vizeze rutele principale de aprovizionare cu droguri și care să se concentreze, inițial, pe partenerii latino-americani.
- (10) Abordarea eficace a provocării reprezentate de traficul de droguri necesită o strategie cuprinzătoare care să abordeze simultan atât canalele de distribuție din amonte, cât și pe cele din aval. Această abordare duală constituie un cadru mai eficace și mai cuprinzător pentru combaterea provocărilor complexe generate de comerțul cu droguri ilicite. Vizarea surselor și a lanțurilor de aprovizionare din amonte este esențială pentru perturbarea producției și a transportului de droguri în Europa, în timp ce abordarea distribuției din aval este esențială pentru interceptarea și dezmembrarea rețelelor infracționale responsabile de circulația și vânzarea de substanțe ilicite în spațiul Schengen. Prin urmare, este esențial să se consolideze capacitățile în materie de asigurare a respectării legii și să se asigure efectuarea de anchete amănunțite cu scopul de a dezmembra rețelele de criminalitate organizată implicate în traficul și distribuția de droguri și de a le perturba modelele de afaceri.
- (11) Acquis-ul Schengen și instrumentele europene existente care au fost create în scopul combaterii criminalității organizate constituie resurse valoroase pentru combaterea traficului de droguri. Cu toate acestea, pentru a se maximiza impactul acestora este necesar să se meargă dincolo de aplicarea lor actuală. Aceasta presupune o îmbunătățire a eficacității lor prin adoptarea de soluții inovatoare și creative în cadrul procedurilor operative.

- (12) Având în vedere că această evaluare tematică Schengen a urmărit, în principal, să se concentreze pe identificarea bunelor practici, acțiunile ulterioare și monitorizarea ar trebui să fie, la rândul lor, proporționale cu scopul ei. În acest context, statele membre sunt invitate să analizeze valoarea adăugată și fezabilitatea punerii în aplicare a bunelor practici în cadrele lor naționale, în consultare, după caz, cu statele membre care le-au pus deja în aplicare. Statele membre sunt apoi invitate să își prezinte planurile de acțiune în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei decizii. Planurile de acțiune respective ar trebui să urmeze structura celor patru componente menționate anterior și să indice, pentru fiecare dintre acestea, bunele practici pe care statele membre intenționează să le adopte sau pe care le-au adoptat deja, explicând modul în care intenționează să pună în aplicare sau au pus în aplicare bunele practici relevante identificate în cadrele lor juridice și operaționale naționale. Statele membre pot prezenta, prin intermediul planului de acțiune, motivele care nu le permit să pună în aplicare bunele practici identificate în prezenta recomandare.
- (13) Punerea în aplicare a bunelor practici va fi monitorizată prin evaluări periodice în conformitate cu programul multianual de evaluare.
- (14) Prezenta decizie ar trebui să fie transmisă Parlamentului European și parlamentelor naționale ale statelor membre,

RECOMANDĂ

ca Regatul Belgiei, Republica Croația, Republica Cehă, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Republica Estonia, Republica Elenă, Republica Islanda, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Republica Italiană, Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat al Luxemburgului, Ungaria, Principatul Liechtenstein, Republica Malta, Regatul Țărilor de Jos, Regatul Norvegiei, Republica Austria, Republica Polonă, Republica Portugheză, Republica Slovenia, Republica Slovacă, Republica Finlanda, Regatul Suediei și Confederația Elvețiană să analizeze bunele practici prevăzute în anexa la prezenta decizie și să ia în considerare punerea în aplicare a acestora în cadrele lor juridice și operaționale naționale.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele

În cadrul evaluării tematiche Schengen din 2023 a capacităților statelor membre de combatere a traficului de droguri în Uniune în ceea ce privește cooperarea polițienească, protecția frontierelor externe și gestionarea sistemelor informatice au fost identificate următoarele bune practici:

I. Punerea la dispoziția statelor din spațiul Schengen a unor mijloace strategice de combatere a traficului de droguri

1. Adoptarea atât a unei strategii naționale „ofensive”, cât și a unei strategii naționale „defensive” în materie de droguri, menite să dezmembreze rețelele infracționale implicate în traficul de droguri și să ridice bariere, în special în centrele logistice. Strategia națională în materie de droguri urmează o abordare multidisciplinară, combinând prevenirea, interzicerea și cooperarea internațională.
2. Adaptarea cadrului juridic astfel încât să garanteze că instrumentele juridice necesare și tehnicile de investigare de ultimă generație sunt actualizate și disponibile pentru a sprijini anchetele naționale și internaționale privind traficul de droguri, adaptate la nevoile operaționale.
3. Încheierea de acorduri interministeriale sau memorandumuri de înțelegere care să faciliteze schimbul de informații între agenții.
4. Înființarea unei structuri naționale centralizate și integrate multidisciplinare antidrog, cu reprezentanți, printre altele, din sistemul judiciar, poliție, autorități vamale, unitatea financiară, paza de coastă și unitățile de informații în materie penală, cu competențe adecvate de investigare și de elaborare de politici/de consiliere.
5. Punerea în aplicare a unor planuri de acțiune integrate de combatere a traficului de droguri, care să conțină obiective strategice care trebuie atinse printr-o abordare progresivă, care să transpună răspunsurile politice în nevoi locale.
6. Promovarea „metodei ascendente” în strategiile și planurile de acțiune naționale, cu un accent puternic pe coordonare, pe colaborare și pe o viziune comună a principalelor părți interesate în scopul combaterii traficului de droguri.
7. Alocarea fondurilor necesare rezervate pentru planuri de acțiune, care să permită o cooperare armonioasă între agenții, prin utilizarea unor metode de lucru inovatoare, adaptate la variabilele pieței drogurilor și la modul de operare în continuă evoluție al traficantilor.
8. Instituirea unui mecanism de evaluare a punerii în aplicare a strategiilor naționale, cu prioritizarea componentei „ofensive”.

II. Cartografierea fluxurilor de droguri ilicite

1. Încheierea de acorduri privind schimbul de informații menite să asigure un răspuns unificat și eficace la provocările emergente și elaborarea unor planuri comune de răspuns la amenințări.
2. Instituirea unei structuri naționale multiagenții de analiză a riscurilor și a amenințărilor și de coordonare a informațiilor. Dotarea structurii cu un sistem informatic centralizat, care să gestioneze în mod eficace datele și informațiile prelucrate prin integrarea de date strategice și operaționale din diverse surse și care să facă posibilă crearea de indicatori și profiluri de risc, precum și să faciliteze elaborarea de rapoarte analitice.
3. Punerea în aplicare a unor metode automatizate de colectare a datelor la nivel local, regional și național în scopul colectării de date statistice și de informații operaționale legate de traficul de droguri. Utilizarea unei platforme informatice cu indicatori de risc automatizați integrați.
4. Diseminarea de informații și analize actualizate frecvent la nivel european, național, regional și local către autoritățile de aplicare a legii, pentru a face posibilă o înțelegere comună a amenințării și a facilita elaborarea de profiluri și indicatori de risc.
5. Integrarea sistematică a instrumentelor de la nivelul UE în procedurile naționale pentru primirea și schimbul de informații suplimentare în scopul combaterii traficului de droguri (de exemplu, Sistemul de Informații Schengen, sistemul informațional al Europolului, Sistemul european de supraveghere a frontierelor), în special în ceea ce privește asigurarea unei raportări sistematice a confiscărilor de droguri la frontierele externe în Sistemul european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR) pentru a avea un tablou situațional cuprinzător.

III. Anihilarea rețelelor infracționale în amonte și în aval

1. Integrarea consultării sistematice a Sistemului de Informații Schengen în procedurile vamale, inclusiv în cazul verificărilor încrucișate ale containerelor.
2. Efectuarea de verificări automate prin interogarea Sistemului de Informații Schengen și a bazelor de date naționale pentru toate intrările și ieșirile de vehicule din centrele logistice prin intermediul camerelor de recunoaștere automată a numerelor de înmatriculare, obținându-se eventual un rezultat pozitiv însoțit de un raport conex.
3. Asigurarea accesului direct și descentralizat la aplicația de rețea pentru schimbul securizat de informații a Europolului și la sistemul informațional al Europolului pentru toate autoritățile competente implicate în prevenirea, depistarea și investigarea traficului de droguri la nivel local, național și regional.

4. Furnizarea sistematică de informații referitoare la prevenirea, depistarea și anchetarea traficului de droguri către Europol și către alte state membre vizate.
5. Punerea în aplicare a unor proceduri standardizate și comune la nivel național pentru identificarea, prioritizarea și vizarea persoanelor, a grupurilor și a rețelelor care reprezintă cea mai mare amenințare în materie de criminalitate organizată. Această abordare servește drept bază pentru conceptul de obiectiv/grup de lucru operațional cu valoare ridicată la nivelul UE susținut de Europol.
6. Adoptarea măsurilor necesare la nivel național pentru a se asigura respectarea Recomandării (UE) 2022/915 a Consiliului privind cooperarea operativă în materie de asigurare a respectării legii în contextul prevenirii, al depistării și al anchetării traficului de droguri.
7. Încheierea de acorduri bilaterale/multilaterale menite să faciliteze și mai mult cooperarea cu autoritățile altor state membre în scopul prevenirii, al depistării și al anchetării traficului de droguri.
8. Participarea activă la cele două priorități ale Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT) în ceea ce privește traficul de droguri, precum și la prioritatea orizontală axată pe rețelele infracționale de mare risc și la grupurile de lucru operaționale ale Europolului relevante. Utilizarea la maximum a sprijinului analitic, operațional, tehnic și criminalistic acordat de Europol.
9. Cooperarea operativă integrată cu parteneri-cheie din afara Uniunii Europene de-a lungul rutelor traficului de droguri, inclusiv cu țările de origine și de tranzit.
10. Consolidarea utilizării și a capacității tehnicilor de investigare speciale și intruzive în scopul dezmembrării rețelelor infracționale.

IV. Crearea de bariere și îmbunătățirea rezilienței centrelor logistice

— Cooperarea inter-servicii dintre agențiile naționale de aplicare a legii relevante (inclusiv autoritățile vamale) în centrele logistice

1. Înființarea de grupuri operative inter-agenții care să efectueze investigații comune în zonele cu risc ridicat, cum ar fi centrele logistice, și asigurarea accesului direct, de la distanță, al acestor grupuri operative la bazele de date naționale și la Sistemul de Informații Schengen.
2. Instituirea unui sistem comun de gestionare a cazurilor pentru procedurile legate de droguri, accesibil tuturor autorităților de aplicare a legii și judiciare naționale.

3. Integrarea informațiilor polițienești în sistemele de gestionare a frontierelor, în scopul emiterii de alerte și al creării de profiluri de risc privind fluxurile de droguri ilicite la frontiere.
4. Instalarea unor echipamente avansate de detectare și de supraveghere pentru asigurarea respectării legii pe teren, inclusiv utilizarea unui sistem de camere cu circuit închis de-a lungul perimetrului și în porturi, împreună cu tehnologii inteligente precum, printre altele, vehiculele special echipate și dronele. Asigurarea unui acces extins și, dacă este posibil, de la distanță pentru autoritățile de aplicare a legii la înregistrări în scopul prevenirii, al depistării și al anchetării infracțiunilor legate de droguri.
5. Controlul sporit al accesului în zonele portuare cu risc ridicat, permițând intrarea numai pentru personalul verificat și autorizat, prin utilizarea de metode inovatoare, cum ar fi datele biometrice și autentificarea dublă.
6. Introducerea unei „interdicții portuare” ca sancțiune auxiliară menită să combată infracțiunile legate de droguri, împiedicând suspectii și infractorii condamnați să supună securitatea portuară unui risc continuu.
7. Consolidarea sistemului de supraveghere maritimă, pentru a încuraja cooperarea eficientă între principalele autorități implicate în combaterea traficului de droguri în domeniul maritim și pentru a asigura schimbul de informații.

— *Un parteneriat public-privat eficient*

8. Invitarea sectorului privat să joace un rol-cheie în lupta împotriva traficului de droguri, inclusiv prin adoptarea de declarații comune, planuri de acțiune sau memorandumuri de înțelegere între autoritățile naționale și entități precum companiile private de transport maritim, serviciile poștale, autoritățile portuare și aeroportuare și societățile private de securitate, dar și prin promovarea și aplicarea de măsuri anticorupție în acest context.
9. Instituirea unui dialog strâns între autoritățile de aplicare a legii și industria portuară, inclusiv agenții responsabili cu securitatea instalațiilor portuare ai operatorilor de terminale privați, cu scopul de a îmbunătăți un tablou situațional comun și de a facilita răspunsuri coordonate și complementare.
10. Consolidarea cooperării operative dintre autoritățile de aplicare a legii și agenții de securitate portuară din zonele portuare, inclusiv prin utilizarea comitetelor de securitate portuară, dacă există.
11. Consolidarea cooperării cu universități și cu sectorul privat în scopul dezvoltării de noi tehnologii în vederea sporirii capacităților de depistare a transporturilor ilicite de droguri.

12. Consolidarea cooperării cu sectorul privat cu scopul de a dezvolta și a pune în aplicare tehnologii inovatoare de depistare și descurajare a traficului de droguri prin intermediul centrelor logistice. O astfel de colaborare ar putea să includă, printre altele, utilizarea de scanere mobile cu raze X pentru containere, instalate în terminalele expuse riscului, și utilizarea inteligenței artificiale pentru ca autoritățile vamale să analizeze imaginile scanate sau pentru a raționaliza colectarea și prelucrarea datelor electronice de la transportatorii maritimi în cadrul sistemului de informații al portului național.

— *Prevenirea și combaterea corupției de-a lungul lanțului de aprovizionare cu droguri*

13. Adoptarea unui cod deontologic și de conduită aplicabil funcționarilor responsabili cu aplicarea legii care sunt expuși riscurilor de corupție asociate atribuțiilor lor.
14. Atenuarea riscului de corupție în rândul funcționarilor și sporirea probabilității de detectare a comportamentelor deviate prin încurajarea cooperării între diferite agenții în centrele logistice.
15. Programe periodice de educație și formare destinate autorităților de aplicare a legii, inclusiv instruire privind identificarea persoanelor care pot reprezenta o amenințare la adresa securității în centrele logistice.
16. Protejarea avertizorilor de integritate din comunitatea de asigurare a aplicării legii și din sectorul privat, inclusiv instituirea unor proceduri de denunțare sau a unor sisteme de raportare anonimă care să le permită lucrătorilor portuari să raporteze în mod anonim activitățile suspecte.
17. Verificări periodice și rotația agenților aflați în poziții vulnerabile (de exemplu, cei care își desfășoară activitatea în centre logistice), pentru a se evita stabilirea de legături cu grupurile infracționale organizate.
18. Analiza factorilor și a riscurilor de corupție, efectuată în legătură cu piața ilicită, inclusiv o evaluare specifică a infiltrării în zonele logistice sensibile.
19. Adoptarea de proceduri de verificare care să facă posibilă verificarea antecedentelor angajaților din centrele logistice și instituirea obligativității unui certificat de bună conduită pentru angajare. Interzicerea angajării de infractori condamnați și de persoane suspecte în cadrul procedurilor legate de droguri în centrele logistice.
20. Elaborarea de programe educaționale și de sensibilizare pentru angajații din sectorul privat din centrele logistice, menite să prevină și să combată infiltrarea și corupția. Aceasta include promovarea unui comportament etic, demitizarea ideii de îmbogățire rapidă prin săvârșirea de infracțiuni, informarea cu privire la pericolele implicării în grupuri infracționale (de exemplu, sancțiuni penale, violența extremă a rețelelor infracționale) și sublinierea importanței raportării activităților suspecte.
21. Înființarea unei echipe inter-agenții specializate, mandatate să investigheze presupusele cazuri de dare sau luare de mită și de corupție care afectează integritatea centrelor logistice.